

Abstrakt:

Státně-socialistický systém budovaný po roce 1948 v Československu se vyznačoval snahou cíleně sekularizovat společnost a religiozitu nahradit ideologickou soustavou, založenou na hodnotách marxismu-leninismu. Represivní opatření postupně dopadla na všechny náboženské organizace, ale nikoliv na všechny stejnou měrou. Specifickou skupinu tvořily náboženské společnosti, jež komunistický diskurz definoval jako „sekty.“ Ty se opakovaně dostávaly do existenciálního ohrožení, jelikož se vymykaly dobové představě o „normálním“ náboženství. Předkládaná disertační práce na příkladu dvou takovýchto společenství (letniční hnutí, Náboženská společnost Svědkové Jehovovi) analyzuje vzájemné interakce věřících aktérů s reprezentanty státu. Práce ukazuje, že ateizační strategie státu nepřinesly ateistickou společnost a pomocí konceptu náboženského pole dochází k tomu, že v průsečíku náboženství – kultura – politika vytvořily distinktivní prostor, ve kterém byli nejrůznější věřící sice nuceni modifikovat své duchovní praxe, ale rozhodně se nestali ovládanými pasivními přihlížejícími. Stejně tak státní správa nezůstávala statická a její činnost se postupně diverzifikovala v závislosti na specifikách dané náboženské společnosti. Práce dochází k závěru, že stát vzhledem k tzv. sektám nevytvořil jednotnou strategii a různé jeho orgány prosazovaly někdy na sobě nezávislé cíle. Absence konkrétních směrnic v nejrůznějších náboženských otázkách vedla k heterogenitě v rozhodování místních aktérů reprezentujících státní moc a v konečném důsledku k decentralizaci státní církevní politiky.

Klíčová slova: letniční hnutí, Svědkové Jehovovi, Apoštolská církev, náboženské menšiny, ateismus, církevní politika KSČ, náboženské pole, sekty, komunismus